

Рецензія

на освітньо-наукову програму підготовки докторів філософії
зі спеціальності С4 «Психологія»
Інституту соціальної та політичної психології НАПН України

Подана освітньо-наукова програма підготовки докторів філософії зі спеціальності С4 «Психологія» є цілісним і системно побудованим документом, що повністю відповідає вимогам чинного законодавства України та стандартам вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня. Вона вдало поєднує сучасні тенденції розвитку психологічної науки та практики з усталеними традиціями провідних наукових шкіл Інституту соціальної та політичної психології НАПН України.

Актуальність програми зумовлена нагальними викликами, що постали перед українським суспільством у контексті повномасштабної російської агресії, а також численних криз, згенерованих пандемічною, екологічною, міграційною та іншими загрозами, що обумовлюють необхідність здійснення структурних реформ у багатьох сферах суспільного життя. Програма зорієнтована на забезпечення одного із ключових завдань сучасної психологічної науки - підготовку висококваліфікованих наукових кадрів, здатних здійснювати психологічну експертизу і забезпечувати розвиток науково обґрунтованих стратегій суспільного і політичного реагування на виклики сьогодення. Новизна програми полягає у поєднанні класичної академічної підготовки аспірантів із інтеграцією сучасних напрямів досліджень, що активно розвиваються в Інституті, зокрема медіапсихології, соціально-психологічного мислення, психології влади та ідентичності, а також психологічного прогнозування соціальних змін.

Структура програми логічно вибудована і відповідає європейським підходам до PhD-програм. Вона включає теоретичну, практичну та дослідницьку складові, а також значний блок, присвячений підготовці дисертації. Теоретичний модуль забезпечує фундаментальну підготовку здобувачів, практична складова реалізується у формі асистентської

педагогічної практики, що сприяє становленню викладацької майстерності, а найбільший обсяг відведено науково-дослідній роботі та написанню дисертації. Важливим є акцент на публікаційній активності, апробації результатів на наукових форумах, а також на інтеграції молодих науковців у міжнародний академічний простір.

Науково-дослідна складова програми забезпечує формування здатності аспірантів проводити самостійні дослідження з актуальних проблем сучасної психології, а педагогічна практика формує навички викладацької діяльності, що є важливою умовою для професійної реалізації майбутніх докторів філософії. Особливо варто відзначити використання сучасних освітніх технологій, зокрема інтерактивних методів навчання та онлайн-комунікацій, що розширює можливості для підготовки здобувачів і підвищує якість освітнього процесу.

Програма повністю відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій (8 рівень) і корелює зі стандартом вищої освіти з психології для третього (освітньо-наукового рівня) вищої освіти, європейськими стандартами підготовки докторів філософії. Це проявляється у чітко визначених програмних результатах навчання, акценті на індивідуальній науковій роботі, органічному поєднанні дослідницької та викладацької діяльності, а також у забезпеченні принципів академічної доброчесності.

Серед беззаперечних сильних сторін програми варто виділити інтегрованість програми із провідними науковими школами Інституту, орієнтацію на актуальні суспільні проблеми, значну увагу до формування дослідницьких компетентностей та публікаційної активності аспірантів, а також якісну підготовку до викладацької діяльності. Водночас є доцільним і подальший розвиток програми. Зокрема, перспективним напрямом є посилення міждисциплінарної складової за рахунок інтеграції з когнітивними науками, нейропсихологією та освітніми технологіями. Доцільно також розглянути можливість збільшення обсягу практичної підготовки шляхом організації стажувань у вітчизняних і зарубіжних наукових та освітніх

закладах. Важливим є й розширення переліку вибіркових дисциплін, орієнтованих на індивідуальні наукові інтереси здобувачів.

У цілому освітньо-наукова програма підготовки докторів філософії зі спеціальності С4 «Психологія» Інституту соціальної та політичної психології НАПН України є якісним, інноваційним і конкурентоспроможним документом, що відповідає сучасним вимогам підготовки наукових кадрів в Україні та за її межами. Вона забезпечує високий рівень дослідницької та викладацької компетентності, сприяє інтеграції молодих науковців у світовий академічний простір і заслуговує на схвалення та практичну реалізацію.

Рецензент:

доктор психологічних наук, професор,
завідувач кафедри психології особистості
та соціальних практик
Факультету психології,
соціальної роботи та спеціальної освіти
Київського столичного університету
імені Бориса Грінченка

Світлана КАЛІЩУК

